

Franka

XXXIII. ÉVFOLYAM, 2024/2. SZÁM

2024. NYÁR

AZ ESZTERGOMI TEMESVÁRI PELBÁRT FERENCES GIMNÁZIUM
ÉS KOLLÉGIUM, VALAMINT A PAX ET BONUM
ESZTERGOMI FERENCES ÖREGDIÁKEGYESÜLET LAPJA

2024. május 31-én, pénteken ünnepelőbe öltözve vonultak át a Mária Valéria hídon diákjaink, hogy Párkányban ünnepelhessék a Nemzeti Összetartozás Napját (fotó: Keppel Dániel).

Nemzeti Összetartozás Napja

Iskolánk rendhagyó módon, a párkányi kultúrházban felvidéki néptáncosok vendégszereplésével emlékezett meg a trianoni békediktátum aláírásának évfordulójáról.

(Folytatás a 2. oldalon)

✦ CÍMLAPON

Nemzeti Összetartozás Napja

Rendhagyó megemlékezés Párkányban

2024. május 31-én a természettudományos munkaközösség szervezésében iskolánk rendhagyó módon emlékezett meg a trianoni békediktátum évfordulójáról. A teljes diákság ünneplőbe öltözve vonult át a Mária Valéria hídon, hogy a párkányi kultúrházban saját műsorral, illetve a felvidéki alapítású Ifjú Szívek Táncszínház produkciójának megtekintésével élje át a nemzeti összetartozás határokon áttelő erejét.

1920. június 4-e a magyarság számára az igazságtalanság és a reményvesztettség napja lett 1000 éves történelmünkben. A szomorúság rezignáltsága alatt azonban idővel egy újfajta erő magvai kezdtek szárba szökkenni: az összetartozásé. A békediktátum aláírásának fájó emléke a nemzeti összetartozás ünnepe is egyben. 100 év után generációk sora nőhet fel úgy, hogy farkasszemmel nézve a múlt rideg valóságával olyan jövőt álmodhat, amely a gyűlölet és a bosszú helyett a szívek és lelkek egységében felépülő haza képét látja határainkon innen és túl. Az átok napja az áldás napjává válhat, tudván, Babits Mihály szavaival élve: „Kard ha csörren, vér ha csobban, / Csak az ember

vétkes abban” és „...kell, hogy az Úr áldja, védeje, / aki azt énekl: Béke.” A kereszténység megjelenése óta felismertük, hogy a történelem egybeesik az ember üdvösségtörténetével. Isten üdvtörténetet készít elő a számunkra, vagyis arra irányítja a figyelmünket, hogy a földi történetek változó viharaiiban, akár nemzeti

katasztrófák idején is, tekintetünket az odaföntvalókra szegezzük, az Abszolútumra, mert ez a világ elmúlik. Minden részleges vereség vagy kudarc végül a szeretet végső győzelmében oldódik fel. Sőt, az, amit eleinte veszteségnek tartunk – hittel megélve – valami nagyobb jónak a kezdete lehet. Ezzel a lelkülettel jöttünk át a hídon, azon a hídon, amely nem pusztán gazdasági és földrajzi egységeket köt össze, hanem szíveket hoz közel egymáshoz, életeket és sorsokat, sorosokban kivirágzó hitet, lelki-szellemi bőséget és boldogságot.

A nemzeti összetartozás napi műsor nyitányaként Fenyvesi László (9/B) furulyaszólója csendült fel, majd Bánhid Albert (9/B) előadásában Mihályi Molnár László felvidéki költő *Magyar Golgota* című versét hallhatta a diákság, ezt követően pedig Antal Kászon 11. osztályos tanuló vezetésével, Jeromos testvér hangszeres kíséretében közösen énekelte a majdnem kétszáz tanuló a sokunk által már-már himnusszá vált *Nélküled* című dalt! A megemlékezés fénypontját jelentő közel 50 perces táncprodukció az Ifjú Szívek Táncszínház jóvoltából az összetartozásunk örömteli hangulatát igyekezett fellángoltatni mindannyiunk szívében.

KEPPEL DÁNIEL

Franka

Az esztergomi Temesvári Pelbárt
Ferencs Gimnázium és Kollégium,
valamint a Pax et Bonum Esztergomi
Ferencs Öregdiákegyesület lapja

XXXIII. ÉVFOLYAM, 2024/2. SZÁM
2024. NYÁR

Cím:

2500 Esztergom,
Bottján János u. 10.

Tel.:

06 (20) 376-9632

E-mail:

franka@frankaegom.hu
paxetbonum.esztergom@gmail.com
(Öregdiák-egyesület, öregdiákok)

Web:

franka-egom.ferencs.eu

Felelős kiadó:

SZÁNTÓ GELLÉRT
igazgató

Főszerkesztő:

KEPPEL DÁNIEL

Szerkesztő:

KEDVES ILONA

Lapterv:

SZEDER P. BALÁZS
© 2022

Nyomda:

Spori Print Vincze Kft.
Esztergom
(sporiprintv.hu)

✚ LAUDETUR IESUS CHRISTUS!

Az egyik osztályban beszédtem a füzeteket, hogy év végén leosztályozzam. Akadt köztük mindenféle: szakadt és ép, összefirkált és szépen vezetett. Egyáltalán nem olyanok szépek, újszerűek, mint szeptemberben voltak.

De van ennél fontosabb: az, hogy mi van bennük, milyenek belülről, jegyzeteltek-e beléjük? Aki fellapozza, jut-e valamiféle tudáshoz? Megjelent-e bennük valami új?

A tanévkezdéskor a füzetek szépek, épek, de még üresek. A tanév végén jó esetben már van bennük valami tartalom. Valami olyan, ami az év elején még nem volt bennük. S az is lehet, hogy éppen emiatt is látszanak viharvertebbeknek.

Csakúgy, mint mi. Mi is viharvertebbek vagyunk. De remélhetőleg van egy nagy különbség az évkezdés frissessége és mostani fáradtságunk között: az a tartalom, amivel mindnyájan többek vagyunk ennek a tanévnek a végére.

Mindezt hála illeti Istent, aki megadta, hogy gyarapodjunk ebben az évben, és köszönet illeti mindazokat, akik részesei voltak ennek a folyamatnak, akik többek, mint az év kezdetén voltak.

P. dr. Varga Kapisztrán OFM
lelki igazgatóhelyettes

Erdélyi osztálykirándulás

Egy kellemes áprilisi reggelen hajnal 4-kor vágtunk neki egy hosszúra tervezett utazásra a 11/B osztállyal közösen. Még sötét volt, amikor elindultunk, és csak délutánra értük el az országhatárt. A kirándulás öt napján a gyergyószárhegyi ferencesek kolostorában aludtunk. A két helyi ferences testvér – szállásadóink – nagyon kedvesek fogadtak, sőt az ő segítségükkel kóstolhattuk meg a legfinomabb helyi ételeket. Számos erdélyi várost kerestünk fel, többek között: Nagyváradot, Segesvárt, Kolozsvárt, illetve Csíksomlyót is. Ezeken a festőien szép településeken több templomot, várat, továbbá a magyar történelem fontos eseményinek helyszínét tekintettük meg. A csíksomlyói templom mindannyiunk számára az utazás csúcspontját jelentette. Itt közös szentmisében is részünk lehetett. Az egész út alatt öröm volt találkozni az ott élő magyarokkal, sokan beszélgettek velünk, ugyanis mindenhol nagyon megörültek, amikor megtudták, hogy kik vagyunk, és hogy honnan jövünk. Az egész kirándulás különleges élménynek számított azoknak, aki most voltak először Erdélyben, de azoknak is, akik már korábban ismerték.

LACZÓ BÁLINT (11/A)

Barlangtól a képtárig

A nyolcadik osztály kirándulása április végén vette kezdetét. A többnapos osztálykirándulás központi helyszíne Orfű-Tekeres volt, ahol minden napunkat szentmisével kezdtük. A délelőtti és délutáni kötött közösségi programok után bőven volt időnk arra is, hogy szabadon mozoghasson, amelyet legtöbbször fürdőzéssel töltött, lévén, hogy a szállásunk az orfűi tó mellett volt. Tartva az iskolában jól megszokott napirendet, az estéket imával fejeztük be, így tértünk nyugovóra. Kirándulásunk első napján ellátogattunk az abaligeti barlangba, megnéztük a denevérmúzeumot is. Pécs emlékezetes marad mindannyiunk számára gyönyörű szép székesegyházával, Csontváry lélegzetelállító festményeivel, a Zsolnay Kulturális Negyed látnivalóival, s nem utolsósorban a híres dzsámival. Az osztálykirándulás programjába még egy kis erőpróba is belefért a Mecsextrém Park keretei között. Az orfűi malmok látványa pedig szép emlékeket kavart a hazafelé tartó úton.

8. OSZTÁLY

A Kazinczy-verseny döntőjében

Április 19. és 21. között rendezték meg a Kazinczyról elnevezett Szép magyar beszéd verseny Kárpát-medencei döntőjét Győrött. A verseny hosszú múltra tekint vissza, az idei volt az ötvennyolcadik megrendezett döntő. Nem véletlenül, ugyanis a döntő nemcsak a versenyzők megmérettetése, hanem a magyar nyelv ünnepe is. Nagy hangsúlyt fektettek a szervezők annak kiemelésére, hogy az ezeréves múlttal rendelkező nyelvünk ápolásának feladata a miénk is, fiataloké. A Győrött eltöltött három nap alatt úgy éreztem, mintha nem is lenne világ a városon kívül, megszűnt a Franka, a közlegő érettségi sem számított, csak az anyanyelv; ezt láttam a többi versenyzőn is, akikkel bár a Kárpát-medence különböző helyeiről érkezünk, mintha mindig is ismerősök lettünk volna, hiszen közös alapunk volt a nyelv. A versenyen kívül, amelynek fordulóit különböző napokra tették, körbevezettek minket a városban és egy musicalre is járt jegy a versenyzőknek. A verseny fődíjával, a Kazinczy-éremmel tértem haza, de hiszem, hogy az igazi érték nem a kitüntetésben, hanem az átélt élményekben rejtezik.

KASZPER SEBESTYÉN (12/A)

Ausztriai osztálykirándulás

Április 28-án Dávid atya úgy keltett fel minket, hogy ma este már Ausztriában hajtjuk le a fejünket. Első megállónk Nagycenken volt, ahol megnéztük a felújított és múzeumként berendezett Széchenyi-kastélyt, valamint a „legnagyobb magyar” sírját, a mauzóleumot. Rövid utazást követően megérkeztünk Kismartonba, ahol Haydn nyughelyét, aztán a róla elnevezett kálváriát jártuk be. Másnap indultunk Fraknóba, ahol idegenvezetés keretében ismerhettük meg a vár történetét. Utazásunk kiemelt célpontja Mariazell volt: a kegytemplom ámulatba ejtett a szépségével, csakúgy mint a kincstár. Misén vettünk részt a kegyzsobor oltáránál, amelyet az egész osztály körbetérdepelt. A lelki felüdülés mellett a közeli tó szépségében is gyönyörködhattunk, sőt néhányan a Mária-vízesés jéghideg vizében is megmártóztak. Mariazell szépsége Melkben, a bencés apátság templomában folytatódott, de túl sok időt nem tölthettünk itt, mivel Bécs irányába kellett indulnunk. A város legfontosabb látnivalóit sikerült megnéznünk, és talán mindannyiunk számára a legemlékezetesebb program a Stephansdom tornyának megmászása bizonyult a maga több száz lépcsőjével. Utunkat a bécsi Bamboo kínai étteremben zártuk, ahol vendéglátónk jóvoltából élvezhettük a korlátlan ételfogyasztás örömeit.

PÉTER HUNOR (9/B)

✦ BALLAGÁS

*Szánthó Gellért
igazgató beszéde*

Kedves Vendégeink, Kollégák! Kedves Fiúk!

Az elmúlt napokban sokszor és különböző formában köszöntetek meg tanáraitoknak a munkáját és az iskolának az itt eltöltött éveket. Természetesen jólesnek nekünk ezek a gesztusok, de ahogy a mai beszédre készültem, az első gondolatom az volt, hogy az iskolának is bőven van mit megköszönni a szülőknek és nektek, diákoknak a nálunk eltöltött éveért. (Persze, nem állítom, hogy minden másodpercért hálásak vagyunk, amit mellettetek tölthettünk, hiszen valljuk be, akadtak nehezebb pillanatok, amelyek ősz hajszálakat varázsoltak tanáraitok fejére.)

A kedves Szülőknek köszönöm a bizalmat, hogy szeretett gyermeküket tanárainkra bízta, és elfogadták, hogy az elmúlt években lényegesen több időt töltött e falak között, mint otthon. Nektek, Fiúk, pedig azt köszönöm, hogy vállaltátok egy sok kööttséggel és lemondással járó iskola terheit egy homályos ígéretért, ami szerint mindez valamiért megéri a számotokra. Tudom, hogy sokatok fejében fordult meg az elmúlt években, hogy egyszerűbb lenne valahol máshol tanulni. Szívből örülök, hogy nem a könnyebb utat választottátok. Az iskolával kapcsolatban az elmúlt években több alkalommal került elő a gondolat, hogy esetleg váltani kellene valamilyen nagyobb népszerűségnek örvendő működési típus felé, amire nagyobb társadalmi igény mutatkozik. Minden alkalommal azon a ponton buktak el ezen újító ötletek,

amikor az itt tanító szerzetesek és a legtöbb világi tanár is kimondta, hogy egyszerűen ezt a rendszert szeretik, ennek látják értelmét, és úgy szeretnének diákok között dolgozni, ahogy itt lehet. Köszönöm, hogy támogattatok minket abban, hogy úgy dolgozhassuk, ahogy szeretünk.

A második gondolatom a ballagó évfolyamról az elért eredményeitek voltak, amelyek szintén megérnek néhány szót. A pénteki osztályozó értekezleten igazán jó volt ott lenni, és végighallgatni az osztályfőnökök rövid értékelését az előrehaladásaitokról. Hosszú évek óta nem volt ilyen jó átlaga a végzős évfolyamnak, így joggal lehettek büszkéek a közös teljesítményetekre! Sokan jártatok be nagy utat, vittetek végbe hatalmas fejlődéseket az elmúlt években, s ez még nagyobb öröm a számunkra, mint a végig kitűnő tanulók tündöklése. De ne gondoljátok, hogy az év végi osztályzatok, az érettségi százalékok, a nyelvvizsgák száma vagy a felvételi pontszámok adják meg a középiskolai évek és egyben az egyes diákok valódi értékét! Persze fontos része a tanulmányi eredmény az elmúlt éveknek, de a számoknál sokkal többre tartom azt, hogy hogyan éltetek közöttünk, hogyan voltatok jelen az iskolában, milyen értékrendet képviseltetek, képviseltek, hogy mit adtatok a közösségünknek jelenlétetekkel. Ez viszont nagyon nehezen mérhető. A tanulmányaitokról bizonyítványt állítunk ki, de az nem rólatok, csak a pillanatnyi tudásotokról beszél. Az emberi kapcsolataitokról, a közösségért végzett munkátokról, arról, hogy milyen

emberekké, milyen férfiakká váltatok, nem állítunk ki bizonyítványt. Ezekről a szüleitek, tanáraitok tekintetéből és kézfogásaiból, valamint az itt kialakult barátságaitok mélységéből kaptok viszszejelzést, és remélem, tudjátok olvasni a jeleket, s látjátok, hogy teljesítettetek ezen a téren.

A középiskolai tanulmányaitok befejeződtek, s el kell ismernem, nem végeztünk veletek tökéletes munkát. Vannak nevelési területek, melyeken más szereplőknek kell majd besegítenie, hogy a szüleitek által elkezdett, s nálunk folytatott munkát befejezzék. Az első munkahelyeiteken bizonyára segítenek majd az időpontok pontos betartásának képességét tovább fejleszteni, mely területen, bár tettünk lépéseket, de még sokaknál vannak elmaradások. A személyes környezet rendezettségének, tisztaságának terén sajnos a feleségeitekre hárulnak majd komoly nevelési feladatok, amiért előre és ismeretlenül is az elnézéseiket kérem! A tárgyi környezet állagának megóvásában pedig az első saját lakásotok megvásárlása után feltételezek csak komoly előrelépést, és kérem, addig kerüljétek az olyan ingatlanokat, ahol például álmeny-nyezet van!

Kívánom nektek, hogy találjátok meg az utatokat! Azt a hivatást, amiben örömtők telik és amivel közösségeket, embereket tudtok szolgálni! Bár térben eltávolodtok majd a templomtól, aminek eddig szomszédságában éltetek, lelketekben erősödjön a vágy a Jóistennel való kapcsolatra és a teremtet világa megismerésére! Legyen a Ti hitetek, a Ti életek ebben a bizonytalan, gyorsan változó világban az a biztos pont, amire mások támaszkodhatnak!

Végül kérem, ha azt érzitek, sokat kaptatok a Frankától, lehetőségeitekhez képest adjatok majd vissza valamit a közösségnek! Bár korainak tűnik, azért szólok, hogy fiú gyermekeiteket nagy szeretettel várjuk majd e falak közé, de ennek érdekében még hatalmas harcok várnak rátok a szerető anyai szívekkel szemben.

A Jóisten vezessen titeket utatokon, s vezessen haza időnkét a Frankába, ami mindig az otthonotok lesz!

A végzős évfolyam jutalmai

1. Az **„Intézet Kiváló Diákja-díjat”** egy olyan frankás tanuló kapja, aki az iskolában eltöltött évei alatt több területen nyújtott maradandót. Mindennapjait meghatározta Szent Ferenc lelkiségének keresése és megélése, tetteivel pedig gimnáziumunk, Egyházunk és közösségünk javát szolgálta, valamint a Franka jó hírét öregbítette. Gyámolította a kisebb diákokat, támogatta az osztálytársait, és mindent megtett annak érdekében, hogy tisztességes és becsületes jellemével mások számára is követendő példává váljon. Köszönetként az elmúlt hat évben nyújtott önzetlen és példaértékű munkájáért idén az **„Intézet Kiváló Diákja-díjat” Tódor Álmos 12/A** osztályos tanuló kapja.
2. A **„Legyen hited és lésszen országod-díj”** idén 19. alkalommal kerül kiosztásra. Az alapító célként olyan tanuló jutalmazására hozta létre, aki nemzeti elkötelezettségével és hívő magatartásával az egész közösség számára példamutatóan él. **Varga Levente László 12/B** osztályos tanuló részesül az alapítvány díjában, akit az iskolai közösség vallásosság, magyarság, önművelés és barátság terén példamutatónak ismert meg. A **Páter Forró Kamill-díjat** minden évben egy nagycsaládból jövő, szorgalmas, közösségi munkában aktívan szerepet vállaló érettségiző diák kapja. Az idei díjazott **Török Benedek 12/A** osztályos tanuló.
3. A következő jutalmazottnál a szaktanárától kapott rövid és lényegretörő méltatásban minden kedves, biztató és szeretetteljes szó benne van. A **Képzőművészeti-díjat** korlátlan fantáziájáért **Bernáth Zalán 12/B** osztályos tanuló kapja!
4. Az **„Oberth Ernő aranygyűrűt” Kaszper Sebestyén 12/A** osztályos tanuló kapja. Sebestyén, a természettudományos tantárgyak elkötelezett művelőjeként gimnáziumi évei alatt gondot fordított arra, hogy az irodalom és a művészetek terén is magába építsen minden olyan tudást és készséget, amely a gondolkodását elmélyíti. Kezdetől fogva kitűnt az olvasás-szeretete; átlagon felüli mértékben szánt időt az olvasásra különböző témákban és műfajokban. Gazdag és választékos szókincse, az esszéírásban megmutatkozó elmélyült műértelmező képessége húzóerővé tette osztályközössége számára. Imponáló szorgalma, lankadatlan motiváltsága – amely nagymértékben az őt felnevelő szülői háttérnek is köszönhető – az előadóművészetek terén egyre sikeresebbé tette. Több versmondóverseny kiváló szereplője lett, Babits Mihály Jónás könyvét pedig egy évzáró alkalmával az egész iskola előtt elszavalta. A magyar nyelv szeretete és művelése is feltűnt a látóterében, amely idővel az értő és értető olvasás példaértékű alkalmazójává tette. Iskolánk dicsőségére a Kazinczyról nevezett Szép magyar beszéd-verseny Kárpát-medencei győri országos döntőjében kiváló szereplésének köszönhetően elnyerte a Kazinczy-érmet. Kiselőadásai vagy a Franka-lapban közölt írásai a mindig-többet-akarás attitűdjét hozták felszínre kavargó szellemi nyugtalansága mélyéből.
5. A **Németh Gergely Zenei-díjat Juhász Barnabás 12/B** osztályos tanuló kapja az iskola zenei életében való aktív és kitartó részvételéért. Különösen is az éveken át végzett orgonista szolgálatáért, a népzene és néptánc műveléséért és népszerűsítéséért, valamint a könnyűzene területén felmutatott teljesítményéért.

6. A „Jó tanuló – jó sportoló-díjat” Tóth Tibor 1955-ben érettségizett öregdiákunk alapította. Öregdiákunk 2020-ban bekövetkezett halála után az osztálytársak, azaz az 1955 Reál kilenc tagja átvállalta a díj továbbörökítését. Az 1955-ben érettségizett öregdiákok által adományozott díjat **Ámon András 12/A** osztályos tanulónk érdemelte ki. Ámon András tanulmányai alatt végig magas szinten teljesített szinte minden tanulmányi területen, és szorgalmával, kitartásával példát mutatott diáktársainak. Emellett az iskola labdarúgó- és röplabda csapatának is évek óta meghatározó tagja, az idei tanévben csapatkapitánya lett. Mindkét sportágban a technikás, szívvel-lélekkel üzőtt lelkes játékos, az ellenfelek tisztelete, és a csapattársak állandó biztatása jellemzi. Nagyszerű példát mutat arra, hogy több területen is lehet valaki sikeres, eredményes, de ez csak a szabadidő gyakori feladásával teljesülhet egy diák életében.
7. Az idei tanévben nagy örömünkre több olyan diák is végzett az iskolában, akik az aktív, és eredményes sportolás mellett tanulmányi téren is kiemelkedő eredményt tudtak elérni. Ezért az iskola tanárai külön díjjal jutalmazták **Laza Bernát, 12.B** osztályos tanulót is, aki évek óta az egyik fontos motorja a megyei labdarúgó bajnokságban sikeresen szereplő csapatunknak, és mellette folyamatosan, megbízhatóan és magas szinten teljesített a tanulásban is. Igazi csapatjátékos, aki a sportban és a kollégiumi életben is tud küzdeni a társaiért, és együttműködni a környezetével a közös sikerekért.
8. Egész évi példamutató magatartásáért, jó tanulmányi eredményeiért és jó közösségi munkájáért **Sípos Sándor 12/A** osztályos és **Polgár Bence 12/B** osztályos tanuló jutalomban részesül. Szeretettel gratulálunk!
9. A **Történelmi-díjat** jó tanulmányi eredményeiért **Pálmai Levente 12/A** és **Jankovich-Bésán Gyula 12/B** osztályos tanulók kapják. Pálmai Levente a gimnáziumban eltöltött évek alatt elismerésre méltó szorgalmat és kitartást tanúsított. Tanulmányai során kiemelten magas szinten teljesített történelemből, a tantárgy iránti érdeklődése, motivációja, illetve teljesítménye méltóvá teszi őt arra, hogy külön dicséretben is részesüljön. Kívánjuk, hogy lelkesedése és a szaktárgy iránti odaadása a jövőben is maradjon meg! Jankovich-Bésán Gyula történelem iránti érdeklődése ideérkezése óta töretlen volt. Kérdései, hozzászólásai azt mutatják, hogy nem csak középiskolai fokon foglalkozik a történelemmel. A filozófia továbbbi, mélyebb megismeréséhez is sok sikert kívánunk neki.
10. A **Morus Szent Tamás-díj** idén 13. alkalommal kerül kiosztásra. Az alapítók azzal a szándékkal hozták létre, hogy a közért áldozatkész fiatalokért létrehozzanak egy közösséget, minek alapja: az Istenbe vetett hit. Céljuk, hogy a gimnáziumból kilépő diákoknak egy kört biztosítsanak, ahol rendszeresen találkozhatnak hozzájuk hasonló értékrend szerint gondolkodó fiatalokkal, és így segítenek nekik megtartania a középiskolában átvett keresztény értékeket. Gimnáziumunkból az idei évben **Fábry Csanád Zsolt 12/A** osztályos, és **Kovács Kenéz István 12/B** osztályos tanuló érdemelte ki ezt a díjat.
11. A 12/A osztályból a következő tanulókat jutalmazzuk: **Semegi Jánost** a helyesírási verseny II. kategóriájában elért első helyezéseért, **Balázs Botond Gábort** és **Vágner Balázst** szorgalmáért; **Gombkötő Mihályt** természettudományos és matematikai teljesítményéért; **Bederna Zalánt** iskolánk jó hírnevének ápolásáért, továbbadásáért és **Varga Benedeket** a közösség összetartásáért, építéséért.
12. A 12/b osztályból a következő tanulókat jutalmazzuk: **Radvánszki Mártont** és **Molnár Dánielt** szorgalmáért; **Bárdos Tamást** szorgalmáért és kiemelkedő zeneművészeti tevékenységeért; **Andrónyi Zsigmondot**, **Milinszki Benedeket** és **Mezey Kornélt** pedig az osztályközösség építéséért.

Andrónyi Zsigmond
(12/B) búcsúbeszéde

Tisztelt Igazgató Úr, Kedves Tanárok, büszke Szülők és Hozzátartozók! Tisztelt Diáktársaim!

Biztos mindenki tisztában van vele, hogy ma elballagunk. Tudjátok, a ballagás valahol örömteli és szomorú is egyben. Megpróbálhatjuk összefoglalni ezt a pár évet, de felesleges, mert nem lehet megfogalmazni annak a számára, aki nem volt itt, nem élte meg ezt a 4, illetve 6 évet. Így hát inkább ebbe bele se kezdek.

Ma elbúcsúzunk. Tizenkettedikben sokat gondolkodtam azon, hogy hogyan mentek el ezek az évek, ez a sok-sok hónap, az a végtelenszámnak tűnő tanítási nap és a még hosszabb tanítási órák. Hirtelen jön egy osztály, a tanáraink csak pislognak kettőt, és máris nagyra nőtt fiatal felnőttek lesznek, akikkel megannyi emlék marad. Ez az idő elment, vége. Papíron úgy távozzunk, mint minden másik iskolából: Érett, végzős diákok, akik előtt ott a nagybetűs ÉLET. Ugyanakkor más iskolákkal szemben a mi közösségünk alapját nemcsak az osztálykirándulások vagy a kötelező programok határozták meg, hanem az együtt töltött minden napjaink is.

Biztosan Ti is emlékeztek még a gyönyörű szép ravennai naplementére, vagy amikor közösen, a kémia tudományát felhasználva, kisebb durranással

gazdagítottuk az éjszakát. Tizedikes fogócska-bújócska Jeromos testvérrel az éjszakában. A nagy úszóverseny az elázott fürdőszobában. Akár arról is mesélhetnénk, hogyan történt az, hogy 10.-ben egyik este a leadott telefonok száma több volt, mint ahányan az osztályban voltunk. Vagy egy-két joghurt kölcsönvételtől a refektóriumból...

A kollégium életében eltöltött évek során olyan szoros kötelékeket szőttünk, amelyeket semmivel sem lehet szétszakítani. A barátság, ha mélyen gyökerezik, vakká tesz a külvilágra. A saját kis országunkká válik lezárt határokkal, olyan gazdag kultúrával rendelkezik, amelyet egy idegen soha sem érthet meg. Ahogy az A osztály meghívóján is olvashatjuk: „Nincsen szebb kora az emberiségnek, mint az első ifjúság évei. Azon láncok, melyek akkor kötöttek, nem szakadnak el örökké. Mert nem a világban kerestünk még akkor barátokat, hanem a barátainkban leltük fel az egész világot.” (Kölcssey Ferenc)

A Franka falain belül megtanultunk mindent, ami kell, hogy majd a nagyvilágban képesek legyünk megtartani a keresztény értékeinket. Ebben tanáraink, akiknek szívük a nevelés és az oktatás iránt dobog, mindig mellettünk álltak. Ők nemcsak a tantárgyakat tanították nekünk, hanem életre szóló tanulságokkal gazdagították a mindennapjainkat. Azt tanultuk, hogy a kitartás, az alázat és az elhivatottság kulcsfontosságúak céljaink elérésében, akármerre is visz majd az életünk.

Az elmúlt évek során sajnos el kellett búcsúznunk néhány kivételes tanárunktól, akik hosszú éveken át adták tudásukat és szeretetüket a közösségünknek.

Két éven át Holló-Szabó Ferenc tanár úr volt az osztályfőnökünk. Ő az a típusú ember volt, aki nem tudott szomorú lenni. Ő mindig csak a diákság javát akarta. Hogy a Thalész-tétel megtanulása után még „egy tál ész” tudjon nekünk adni. Őt három dolog éltette: a tanítás, a rábízott diákok és a családja. Sajnos ma már nem lehet köztünk, de emléke mindörökké élni fog bennünk. Ezért is választottunk idézetként tablónkra és meghívónkra az órák végén elhangzó mondatát: „Mi vagyunk a legjobbak, a legjobbakor, a legjobb helyen.”

Így tudunk búcsúzni Erős Márton tanár úrtól is. Minket mindössze két évig tanított, némelyikünket csak egy évig. Nem tudott mérges lenni, mindig csak mosolygott és a jószíve sokszor engedte, hogy ne legyen valamelyik nap házi feladat, vagy hogy szemet hunyjon, ha valaki épp puskázott. Ő még akkor is magyarázott, ha az ezredik alkalommal sem sikerült megérteni az adott feladatot.

Sajnos Vilmos atyától is el kellett búcsúznunk. Mindig csupa öröm volt látni Őt, és egy-egy beszélésén hatalmasokat lehetett nevetni.

A tanári kar tagjai nem csupán oktatóink voltak, hanem mentoraink, barátaink és példaképeink is. A tanítói szenvedélyük, elkötelezettségük az életünk meghatározó pillanatait formálták. Az emlékeik, mint a könyvek lapjain megörökített bölcsesség, mindörökké velünk maradnak.

Külön köszönetet szeretnénk mondani prefektusainknak, osztályfőnökeinknek, hogy magukra vállalták kamaszkorunk legintenzívebb pár évét. Köszönjük szüleinknek is, hogy támogattak minket az úton. A Ti szeretetetek és támogatásotok nélkül nem lennénk ma itt. Köszönjük, hogy mindvégig mellettünk álltatok, segítve minket a nehéz pillanatokban, de osztozva az örömeinkben is.

Kedves Diáktársaim! Most itt az ideje, hogy innen kilépve ne csak a tudásunkat, hanem az itt megszerzett értékeket is magunkkal vigyük. Legyünk olyanok, akik nemcsak a saját életüket építik, hanem a körülöttük lévő világot is jobbra teszik, és Szent Ferenc szellemében büszkén hirdetik az evangéliumot. Az elkövetkező években számos kihívás és lehetőség vár még ránk. Bízom benne, hogy az itt kapott alapot és tudást felhasználva, mindnyájan egy szeretetteljes boldog életet élhetünk.

Nekem egy ismerősöm azt mondta, hogy amikor a továbbtanulásról beszélgettünk, ne ragadjak le a középiskolás kapcsolataimnál, hanem lépjek tovább, és kezdjek el újra ismerkedni, ismerjek meg más embereket. De ha bármelyik frankást megkérdeznéd, akkor egész biztos, hogy az ellenkezőjét mondaná. Ezen pár év alatt mi nemcsak barátok, hanem szinte már testvérek lettünk, és történjen bármi is az életünk során, a testvérek örökre testvérek maradnak!

Köszönöm!

✦ ÖREGDIÁK

Franka nap – Beszámoló

Az esztergomi ferences öregdiákok éves nagytalálkozója, a Franka nap rendhagyó ünnepléssel és domborműavatással

Gimnáziumunkban több évtizedes hagyomány, hogy évente egy alkalommal találkoznak az Alma Materben érettségizett ferences diákok. Idén április 20-án került sor az öregdiákok éves nagytalálkozására, ismertebb nevén a Franka napra, amelynek motóját a Szentírásból választották a szervezők, a Pax et Bonum Esztergomi Ferences Öregdiákegyesület elnöksége: „*Akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökön örökké, miként a csillagok.*” (Dán 12,3)

Az ünnep a szokásos regisztrációval kezdődött a gimnáziumban, majd P. Radványi Atanáz OFM újmisési ferences öregdiák (2014/A) szentmisét mutatott be a templomban, ami újmisési áldással zárult. Ezt követően Atanáz atyának átadták az öregdiák-egyesület ajándékát. A Franka nap további programja a templomban folytatódott.

Az ünnepség első részében 20 éve elhunyt öregdiákunkra, Bubik István (1976/B) Jászai Mari-díjas színművészre emlékezett egykori diák- és pályatársa, Pindroch Csaba (1990/B), majd a Temesvári Pelbárt-díjak átadása következett, amit idén Ziegler István (1980/A) és Szóda Ákos (1995/C) vehetett át.

„A gimnáziumi évek után sokféle területen kipróbálta magát. Assisi Szent Ferenc mély kapcsolata a természettel példa volt mindig előtte is. Naphimnuszának hasonlatával élve Isten szeretete szívében összeforrt a természet szeretetével, végül az anyaföldbe vetett búzamag kalásszá érésének látványa a gazdálkodás felé terelte. Munkájában mind a mai napig fáradhatatlan és maximalista. A munkán túl a gazdálkodói élet szépségeit és a természet szeretetét mindig megosztotta családjával. A felénk irányuló segítségnyújtásban évtizedek óta bőkezű és fáradhatatlan, amit ezúttal is hálásan köszönünk. Az Alma Materhez való kötődését és elkötelezettségét nagyban mutatja az is, hogy az ő hatására és biztatására családjából, rokonságából a későbbiekben többen is a gimnáziumunkat választották. Iskolánkban érettségizett a sógora, a gyermeke, két unokaöccse, valamint gimnáziumunk jelenlegi tanulója a harmadik unokaöccse. Köszönjük támogató szeretetét és azt, hogy bízott iskolánk értékrendjében és felénk terelte az utódokat!” (Részlet Ziegler István laudációjából)

„Pozitív kisugárzású és életfelfogású, közösséget összefogó és összetartó személyiség. Az iskola és öregdiákegyesület életében nincs olyan esemény, felhívás, amely ne érintené meg, amelyet ne érezne sajátjának. Mindig az elsők között segít, legyen az az elesettek és rászorulóik támogatása, iskolai projektek, nyílt napok technikai hátterének előkészítésében nyújtott anyagi vagy erkölcsi segítség. Itt szeretnénk hálásan megköszönni a Halmai Vilmos atya 70. születésnapjára megjelent, öregdiákok írásait felvonultató „Derűs barát, 70 év, 70 történet” című kiadvány szerkesztésében, grafikai és nyomdai munkálataiban való kiemelkedő segítségét! Hűséges a ferencesekhez, gimnáziumunkhoz, osztály- és diáktársaihoz, keresztényi magatartásával szívós következetességgel és elköteleződéssel teszi a dolgát, a háttérben tetteiben mindig megmutatkozik a szegény sorsúak, elesett vagy rászoruló embertársaink iránt érzett segítsége és szerető gondoskodása.” (Részlet Szóda Ákos laudációjából)

A díjátadás után Szánthó Gellért igazgató úr, az öregdiákegyesület alelnöke ismertette az egyesület 2023-as év pénzügyi beszámolóját és a 2024-es év költségvetés-tervezetét, amit a közgyűlés egyhangúlag elfogadott.

Az ünnepség második részében iskolánk egykori „ferences nagyjainak” emlékét idézték fel volt tanítványok. Dr. Mártai István (1983/B) a 20 éve elhunyt dr. Máté Teodóz atyára, Komáromi Előd atya (2000/A) az 50 éve elhunyt Forró Kamill atyára, dr. Antony Gábor (1955/R) a 100 éve született Gordos Gáspár atyára, dr. Tomkó László (1968/H) pedig a 110 éve született Fodróczy Béda atyára emlékezett. Öregdiákjaink megható visszaemlékezéséből sugárzott a hála, kifejezte, hogy egykori szerzetestanáraik milyen sokat jelentettek számukra és az iskola számára, kinek-kinek további életében megalapozták a ferences szellemiséghez való életre szóló kötődést.

A Franka nap kiemelkedő eseménye volt iskolánk egykori karizmatikus tanára és prefektusa, a 2022. december 12-én elhunyt „derűs barát”, Halmai Vilmos atya domborművének avatása. A domborművet Szabó Géza 1958-ban érettségizett öregdiákunk unokája, Szabó Márton készítette, aki jelenleg ötödéves szobrászhallgató a Képzőművészeti Egyetemen. Az öregdiákok, valamint Vilmos atya baráti köre adományából készült emlékművet P. Komáromi Előd rendházfőnök, egyesületi elnök áldotta meg és leplezte le.

Vilmos atya 1964-ben érettségizett gimnáziumunkban, 1971-ben szentelték pappá, 1972-ben kezdett fizikát és kémiát tanítani és prefektusként dolgozni iskolánkban. 1978 és 2013 között három osztálynak volt prefektusa és osztályfőnöke, egy osztálynak osztályfőnöke, egy osztálynak pedig segédprefektusa. Vilmos atya érdemeit, munkásságát egykori diákjai közül Érdi András (1986/A), a Magyar Állami Operaház operaénekeese idézte fel.

„Most az őt ábrázoló domborművet készülünk felavatni. Milyen példát adott Önöknek? Mit tanultunk tőle? Milyen üzeneteket táplált belénk? Mivel gazdagított minket? Milyen hatással van ránk példája, a vele megélt idők emléke? (...) Ma, amikor a mindent tagadó médiahangulat nyomása alatt élünk, olyan jó visszaemlékezni rá. Az Ő zseniális természetességére. Ahogy felfogta a világot, a hitet. Az élet és világ, a fizika rendjét. Emlékszem mosollyal árnyalt durcás arc kifejezésére, amikor valami nem gondolkodásból eredő

butaságról hallott. (...) Az igazság felé terelt minket a fizikán és kémián keresztül. Van jó és rossz, van magasság és mélység, van távolság. Flegma egyszerűséggel megmagyarázta nekünk a végtelent, a kölcsönhatást. (...) Köszönöm neki és tanáraimnak, hogy aktív részesei életemnek, gondolkodásomnak, lokálpatriotizmusomnak és a Jézusba vetett hitemnek, szeretetemnek. Köszönöm, hogy tudtom nélkül is tanítottak!” (Részlet Érdi András emlékező beszédéből)

A program folytatásaként az elnökség tagjai megkoszorúzták P. Temesvári Pelbárt, P. Nagy Sándor Arisztid, P. Hajdu Antal, P. dr. Huszár Jeromos és Hőseink domborművét, majd a kriptában közös imával zárult a megemlékezés.

A szívét-lelket melengető programok után mindenki nagyon várta a kihagyhatatlan babgulyást és almáspitét a diákebédldőben. Kötetlen beszélgetések, ismerkedés, nosztalgiazás közben idén is jó hangulatban, derűsen telt a találkozás, és azt a benyomást keltette, hogy egy rövid időre jó volt újra önfeledt „frankás diáknak” lenni.

Köszönjük öregdiákjaink megtisztelő jelenlétét, Varga Kapisztrán atyának és iskolánk énekkarának a szolgálatot, technikai dolgozóinknak az ünnepség előkészítésében és lebonyolításában nyújtott segítséget, valamint iskolánk 12/B osztályának a szentmisén való részvételt. Kiemelt köszönet illeti közvetlen segítőinket, Bakos Zsombor, Homor Zsigmond, Mezey Kornél és Varga Levente László 12/B osztályos tanulókat az egész napos kiváló helytállásért.

Az idei találkozón újra megtapasztalhattuk az öregdiákok közötti összetartást, az Alma Mater iránti töretlen ragaszkodást és hűséget, a korosztályok egymás iránti tiszteletét. Büszkéek vagyunk arra, hogy olyan közösség épült iskolánk falai között, amely évtizedek óta igényli a találkozást, a hagyományok ápolását, és bízunk benne, hogy a jövő generációi ezzel a lelkesedéssel őrzik majd az emlékeket, és évről évre így töltik meg a templomot és diákebédldőt a Franka nap alkalmából.

KEDVES ILONA

Az iskolánkra legyünk büszkék

Glattfelder Béla (1985/B)

Olaszországból küldöm ezt a cikket. San Gimignano, a Napfivér, Holdnővér Zeffirelli-filmből ismert erkéllyel – már meg volt... Nemsokára Assisibe érek.

Valahányszor Itáliában jártam, ha csak tehettem, mindig elmentem oda. Először 19 évesen. Első keresetem összekuporgatott forintjaiból. Társ nélkül, vonattal utazva, hátizsákkal, melyben a napról napra beosztott hazai májkrém- és löncshúskészletek utolsó morzsái lapultak, egy hónapos körutam egyik utolsó állomásaként.

Sötétedés után érkeztem. Rendes szállásra pénzem egyszer sem volt, megint pályaudvaron, akkor éppen az iparvágányok között talált elhagyott kunyhóban, talán valami váltóórház padlóján aludtam, melyet az éjszakai teherszerelvények a földrengés erejével ráztak alattam. Mi tagadás, reggelre ramatyabbul éreztem magam, mint az érkezésemkor. De így legalább a szegénység érzetében megfelelhettem a hely szellemének.

Későbbi utazásaim során több kényelemben, mindig más és újabb élményekben volt részem. De van egy hely, mely nem hagyott cserben, mindig úgy hatott rám, mint a legelső alkalommal.

Az alsó templomban, a mellékhajó sarkán, szinte észrevétlen helyen, de Szent Ferenc sírjához elég közel, pompázatos angyalok mellé biggyesztve bújik meg a szegény és alázatos egyik legismertebb ábrázolása.

Ez a kép szembeötlően nem jó. Az arc bal oldalán minden nagyobb, főképp a szeme és a füle, de a pofa és az állkapocs is vastagabb, mint a másik oldalán. Az orr ráadásul kajla, jobbra görbül.

Aki festette, nem volt az ecset mestere. De annyira igyekezett, hogy túlgondolta a feladatát. Talán az akkor felfedezett perspektivikus ábrázolás elveit kívánta alkalmazni a portréfestészetben. Ami közelebb van az nagyobb, ami távolabb az kisebb. A görbe orr leleplezi, tudását meghaladva, bizony félprofilt akart.

Az arc torz lett. Nem egy szenté, nem a helyi aranyifjúság jóképű vezéréé. Mégis ezt a képet éppen a hibái teszik hitelessé. Nem azért kérhették meg az ismeretlen „művészt”, hogy az angyalok mellett kiszorított helyre fesse meg a szentet, mert olyan jól tudott festeni, hanem azért, mert ő még láthatta őt élőben.

Amikor először leültem a freskó melletti padra, hogy megpihenve onnan nézhessem néhány percre, egyszer csak elkezdtem sírni. Nem tudom miért történt. Nem is akarom megmagyarázni. De azóta minden alkalommal, amikor oda ültem mellé, mindig ugyanez történt velem.

Van abban a képben valami. Akárhogy kutatok, a legjobb szó, ami eszembe jut, hogy megható. Olyan egyszerű, olyan valóságos. Szomorú és édes. Pár nap múlva megint ott leszek mellette, várom azt az érzést.

Tamás öcsémre is akarok majd gondolni, aki szintén frankás volt, de már nincs velünk, Gyurikára és Ottóra,

akik az osztálytársaim voltak, meg Pali nagybátyámra.

Az assisi pityergésemről még nem beszéltem senkinek – nektek először. Majd negyven év telt el az első alkalom óta, ma már kevesebb dolgot szégyellek.

Az életemről nem írtam, bár erre kértek. Az interneten ma már a szükségesnél is több információ található. Szerintem maradjunk annyiban, hogy az iskolánkra legyünk büszkék.

Legyetek jók!

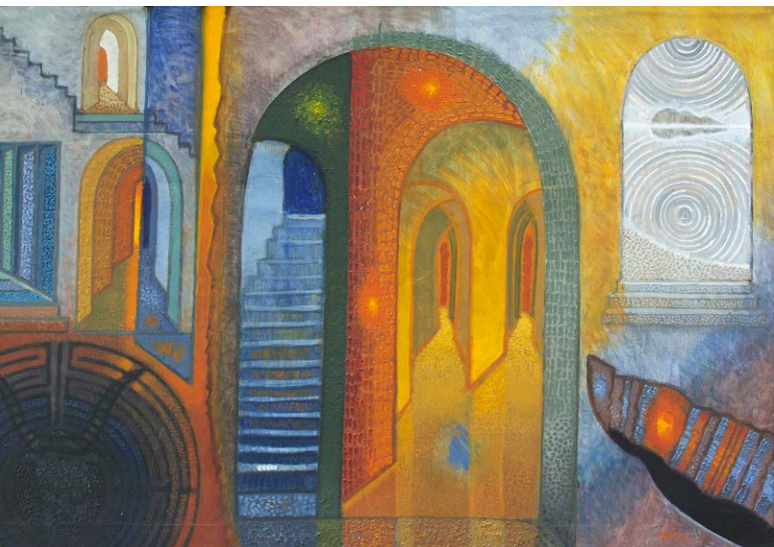
Glattfelder Béla magyar politikus.

» Az esztergomi Ferences Gimnáziumban érettségizett. 1992-ben agrármérnöki végzettséget szerzett a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen.

» 1990-től 2004-ig országgyűlési képviselő volt; az első szabadon választott Országgyűlésbe a legfiatalabb képviselőként jutott be. 2000–2002 között a Gazdasági Minisztérium politikai államtitkára volt, ezt követően 2004-ig az Országgyűlés Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottságának alelnöke.

» 2004-ben választották európai parlamenti képviselővé. Tagja volt több nemzetközi bizottságának.

Forrás: Wikipédia

✦ FRANK'ART/KIÁLLÍTÁS

Pirk László festőművész kiállítása a Kákonyi Galériában

2024. június 11-én, kedden nyílt meg Pirk László Munkácsy-díjas festőművész *Őrláng* című kiállítása a Kákonyi Galériában. A kiállítást Feledy Balázs művészeti író nyitotta meg, aki a három teremben elhelyezett 22 alkotás legfontosabb formai sajátosságairól, motivikus és szimbolikus tartalmáról beszélt részletekbe menően. A kiállítás megnyitón közreműködött az iskola énekkara P. dr. Varga Kapisztrán OFM vezetésével, valamint Fenyvesi László 9/B osztályos tanuló furulyaszólóját hallhatta a diákokat is szép számban felvonultató közönség. Romanek Etelka Esztergom város korábbi polgármestere, valamint Steindl Balázs alpolgármester is részt vett a megnyitón. A tárlat július 31-ig látogatható.

Pirk László kiállításának címe: *Őrláng* – talán magyarázatra sem szorul korunkra alkalmazható tágterű metaforikus jelentése. Eredetileg azonban *Labirintus* címre gondoltam/gondoltunk, lévén, hogy labirintus tematikájú alkotásai kapcsán ismertem meg őt, figyeltem fel művészetére. A tárlaton bár törekedtünk a szélesebb spektrumú tematizálásra, a labirintus hangsúlyos szerepet kap, sőt meg merem kockáztatni: minden alkotás mélystruktúrájában ott szerepel, ugyanis a labirintus mint archetípus azonosan egyenlő magával az élettel, a mindennapok útkeresésével. Minósz király kérésére Daidalosz felépíti a krétai labirintust, de nem mint valamiféle csodálkozásra hangoló építményt, hanem egy szégyen – az áldozati bika és Pasziphaé együttthalásának torz gyümölcse, Minótaurusz – elrejtésének eszközét. Daidalosz azonban – mikoron menekülnie kell Minósz király elől – nem a labirintusban bújkál el, hanem szárnyakat fabrikál, és elrepül a szigetről, immáron felülről szemlélve azt. Mi emberek, itt a 21. században ugyanúgy, mint korábban, kapjuk is és építjük is életünk, sorsunk labirintusát. A nagy kérdés azonban – és ezt részben James Joyce *Ulisszé*nek főszereplője, Stephen Daedalus kapcsán, részben pedig Pirk László alkotásaink keresztül, vagy a kettőt együtt látva értettem meg –, hogy az életet belülről vagy felülről szemléljük-e? Ez a kiállítás az iménti kérdésre számomra választ kínál: irgalmatlanul eltévedünk, ha az életünk, ha a létezés labirintusát belülről és nem felülről, a szó legszorosabb értelmében égi magasságból szemléljük. Ez a tárlat nemcsak teológiai és egzisztenciális szinten szólít meg bennünket, hanem ontológiai értelemben is: nem a falak, nem az útvesztők, nem a felénk magasodó kupola a legreálisabb valóság, hanem a kijárat, a felülről bontakozó végtelen, transzcendens erőter.

KEPPEL DÁNIEL GALÉRIAVEZETŐ

Semmelweisről másként

Adalékok a film értelmezéséhez

Érettségiző diáknak illik tudni nagy magyarjainkról, ezért is tartotam jelentősnek a Semmelweis című filmről készült ismertetést a lap 2023. év téli kiadásában. Alábbi kiegészítéssel a megrögzött téves ismeretek felülvizsgálatára szeretném felhívni a figyelmet, hiszen az iskolának a gondolkodásra nevelés is egyik célja.

Semmelweis halálának tisztázatlan, rejtélyes körülményei miatt többen kutattak. Legismertebb Benedek István (1915–1996) könyve 1967-ből, ami azonban nem oldotta meg a nyitott kérdéseket.

Silló-Seidl György, magyar származású német nőgyógyász az osztrákoktól kérte az eredeti dokumentumokat, mire a válasz az volt, hogy 1895-ben megsemmisítették azokat. Kiderítette azonban, hogy mégis megvannak, csak elzárták, titkosították, és megakadályozták, hogy betekintést nyerjen. Silló-Seidl okos taktikával fenyegetőzött: ha nem jut a kórlapokhoz, kénytelen lesz a nagy német hetilapokhoz fordulni ilyen címmel, hogy „Megölték Semmelweist a bécsiek?” A trükk bevált, az osztrákok kiadták neki a teljes dokumentációt, amiből egy horrortörténet rajzolódik ki. A magyar verzió sokáig az volt, hogy Semmelweis megőrült, ezért professzortársai bécsi tébolydába küldték, ahol vérmérgezésben halt meg. A dokumentumok viszont mást mutattak!

A feleség panaszai alapján, vagyis hogy férje tébolyult, a gyermekgyógyász Bókai vizsgálta meg Semmelweist: leletében nincs olyan kifejezett tünet, ami a nőgyógyász elmebetegségét igazolta volna. Konzíliumot hívtak össze, és a bizottság a nőgyógyász professzort hivatalosan *őrültté nyilvánította*, és beutalót állított ki. Egyéb dokumentumok ezzel szemben azt igazolták, hogy elméje teljesen ép volt! Lépre csalták fürdőterápia címén. (Már az

eddigyi láncolat is felettébb gyanús: feleség a panasztevő, ujjgennyedésről szó sincs, hazugsággal küldik Bécsbe.) A császárvárosban az állomáson várták, ahol – mint ígérték neki – nem Hebra professzor, régi barátja várta, hanem zárt intézetbe szállították. Amikor Semmelweis észrevette, hova került, szabadulni akart. Verekedés tört ki az ápolószemélyzettel, ekkor sérült az ujj, mely később elgennyesedett, nem pedig még Pesten, műtét közben! A hat megtermett ápoló kényszerzubbonyba dugta. A *boncjegyzőkönyvben* szerepel az elgennyesedett ujj, de az is, hogy négy bordája eltört, kinyílt a tüdeje, légmell alakult ki, végtagjai több helyen eltörték. Folyamatosan jajgatott, de semmiféle ellátást nem kapott. Két hét után vérmérgezésben meghalt. Papot sem hívtak hozzá, bár ez kötelező előírás volt. Az esetet nyilván el akarták titkolni, hogy minél kevesebb tanú legyen. Temetéséről a családtagokat sem értesítették. A pesti egyetem akkori urinak hosszas gondolkodás után az volt a véleménye, hogy hallgatni kell az ügyről, és előbb-utóbb ügyis elfelejtődik az egész.

Vitán felül, Semmelweis *vérmérgezésben halt meg*. A boncleletből azonban kiderül, hogy külső behatásra légmell keletkezett, mely megfertőződött. Gennyesedés állott be a térden, a jobb külső bokán, a jobb könyökön, valamint több ujjon. Azokon a helyeken tehát, ahol a kényszerzubbony megsérthette vagy ahol dulakodás közben

valaki megsérülhet. Hogy félrebeszél? De hiszen a vérmérgezés végső stádiumában ez történik. Semmiféle agyhűdésre utaló jel. (Az írásszakértők egyébként Semmelweis kézírásainak húszéves anyagában semmiféle elmebetegségre utaló jelet nem találtak.) Maga az intézet is vérmérgezés diagnózisát adta meg annak ellenére, hogy a hatóságok felé agyhűdést jelentettek. Az eltérés oka: nem akarták magukat kritika tárgyává tenni. Ez az oka annak is, hogy miért nem adták ki az osztrákok Semmelweis kórlapját, amin egyetlen orvos neve sincs! Senki nem írta alá. Mindenki a névtelenség köpenyébe burkolózott.

Vajon *miért igyekeztek a pesti tanárok Semmelweist elmeegógyintézetbe küldeni?* Attól féltek, hogy lejárta őket, hiszen megtámadott, sőt gyilkossággal vádolt tekintélyes professzorokat. Ők nem akarták 1855-ben a nőgyógyászt már eleve professzornak megválasztani. A tanárok az osztrák, magyarul nem tudó, Carl Braunt, Semmelweis tudományos ellenzőjét szerették volna kinevezni. Úgy tűnik tehát, hogy a tanár urak emberileg nem álltak feladatuk magaslatán. Inkább ez a hihető, mint hogy rossz orvosok lettek volna, vagyis hogy valakit ujjgangrénával elmeegógyintézetbe utalnak.

Ami az újonnan megismert dokumentumokból adódó szemléletbeli elfogadást illeti, abban magunk vagyunk hibásak: *nem tudunk szabadulni megrögzött régi szokásainktól, tévedéseinktől*. Nemzedékről nemzedékre veszünk át történeteket, melyek igazságtartalmának senki sem néz utána. Így van ez a déli harangozással, Dugovics Titusz hőstettével, Dózsa György tüzes trónjával és még sorolhatnám (Hahner Péter: *100 történelmi tévhit*, Animus 2010). És most itt van Semmelweis halála. Bár évtizedek óta ismertek Silló-Seidl kutatásainak eredményei, mégsem vagyunk képesek egykönnyen tudomásul venni a tényeket.

DR. GAÁL CSABA (1969/H)

✦ ÚTON

A 10. évfolyam osztálykirándulása Szerbiában

Az idei tanévben az évfolyam együtt indult el egy öt és fél napos osztálykirándulásra, amelynek célpontja Szerbia, illetve a Délvidék volt.

Az első napot utazással töltöttük, és néhány igen hosszúnak tűnő, várakozással teli óra után megérkeztünk Székelykévére. A későbbiekben meghallgattuk szállásadónk ismertetését erről a kis, székelyek által lakott településről, ami a szerb főváros közelében található. Igen meglepő, ámde hazafias érzéseket keltő történetet elmesélésében volt részünk. A következő napokban ellátogattunk számos látnivalóhoz: bejártuk Belgrádot; megismertük Karlóca, Pétervárad és Újvidék megannyi

történetét, megkóstoltuk a legigazibb szerb ételeket is. Még Székelykén volt alkalmunk az egyik este Dani Zoltánnal találkozni, aki előadásában bemutatta egy katonailag jelentős sikerét, majd kitért arra, hogyan békült ki és kötött barátságot az általa lelőtt lopakodó repülőgép amerikai pilótájával, hangsúlyozva a béke és a családi biztonság fontosságát.

Talán a legmaradandóbb, de legalább is a vizualitás terén leggazdagabb élményünk a Vaskapuhoz kötődik. Prepektusunk, Kleofás testvér, már útnak

indulásunk előtt többször elmondta, hogy számára ez a Kárpát-medence legszebb területe. Valóban káprázatos, ahogy a folyó szélessége a Vaskapuban hirtelen néhány százméteresre csökken. Ha nem is láttuk még hazánk minden zegét-zugát, az biztos, hogy az Al-Duna természeti csodái igazán gyönyörűek. Ezt először igazán közelről egy hajókirándulás keretein belül csodálhattuk meg, majd a délutáni órákban az egyik környező hegyre felmászva egy kilátóból nézhettünk körül. Utunk során elhaladtunk Galambóc vára mellett, és a hozzá tartozó legendát Előd atya felolvasásában hallhattuk.

A székelykevei szállásunkat elhagyva Magyarország felé indultunk. Ellátogattunk az aracsi pusztatemplomhoz, részt vettünk egy szentmisén, majd tovább haladva elértük a második szálláshelyünket, Zentát. A következő két napban megismertük a várost, ellátogattunk a Than Emlékházba Óbecsén. Itt lehetőségünk nyílt meghallgatni Teleki Júlia beszámolóját a magyarellen es atrocitásokról. Az osztálykirándulásunk utolsó napján felfedeztük Palicsot és Szabadkát, majd ezután hazatértünk Esztergomba.

ILLYÉS PÉTER 10/B

» **Gimnáziumunkban hagyományosan**

– a húsvéti szünetet megelőzően – 2024. március 23-án tartottuk a rekollektiót, imanapot. Összesen 11 téma közül választhattak a tanulóink. Elmélkedések, imádkozás, keresztúti ájtatosság, kiscsoportos beszélgetések, interaktív foglalkozások zajlottak. Előadók, témák: Fr. Atanáz: Imádság és sport; Fr. Barnabás: Ima a teremtet világért; Fr. Dávid: A torinói lepel; Fr. Előd: Testünk az imádságban; Fr. Jeromos: Rózsafüzért imádkozni. Nem unalmas?; Fr. Kapisztrán: A szemlélődő imádság; Kinga nővér: Vízenjárás – Szentírási imádság; Fr. Kleofás: Keresztút nagyobbakkal (9–12. osztály); Fr. Lóránd: Az a bajom az imádsággal, hogy; Fr. Máté: Képmeditáció; Fr. Mihály: Imádság a természetben; Fr. Nándor: Keresztút (7–8. osztály) és Teréz nővér: Vízenjárás – Szentírási imádság.

» **2024. március 28–31.** közötti időszakban került megrendezésre a húsvéti Szent Háromnap. A szerzetesi közösség évről évre arra törekszik, hogy a családoknak tartalmas, változatos, lelki élményekben gazdag programot szervezzon. Köszönettel tartozunk az esztergomi ferences rendháznak a befogadásért, a ferences szerzeteseknek áldozatkész munkájukért, a felemelő lelki programokért és a felejtethetetlen ünnepi szertartásokért. Köszönetünket fejezzük ki a segítőknek és közreműködőknek, valamint a háttérben munkálkodóknak.

» **2024. április 22-én**, a Föld napján iskolánk 9. évfolyama is bekapcsolódott a városi programokba.

» **2024. május 5-én** 50 fő diák balagott el iskolánkból. A szentmise főcelebránsa dr. Martos Levente Balázs Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, öregdiák (1992/B) volt. A ballagókat Gengl Árpád (9/B) és Szivák Péter (11/B) osztályos tanulóink búcsúztatták. A végzősök nevében Andrónyi Zsigmond (12/B) búcsúzott. A ballagási ünnepségen Varga Áron 11/A osztályos tanuló konferált.

» **2024. május 19-én**, pünkösdvasárnap Erdő Péter bíboros, prímás ünnepélyes szentmisét mutatott be az esztergomi Nagyboldogasszony és Szent-Adalbert-főszékesegyházban, melynek keretében mások mellett iskolánk 22 diákjának is kiszolgáltatta a bérmálás szentségét. Kérjük az Istennel való együttlét örömét, meg tapasztalását és eligazító erejét a most bérmálkozó és egész egyházunk számára.

» **2024. május 22-én** immáron 11. alkalommal került megrendezésre gimnáziumunkban a 2023/2024-es tanév Ferences Ösztöndíjprogramjának projekt napja. A programban résztvevő ferences diákok nagyon sok témával készültek.

» **2024. május 31-én** iskolánk a párkányi kultúrházban ünnepelte a Nemzeti Összetartozás Napját. Az emlékűnnep kiemelt előadója az Ifjú Szívek Táncszínház volt. *Kakukktojás* 2 című produkciójukkal maradandóvá és felejtethetlenné tették a határokon átvélt találkozást.

» **2024. június 4-én** az MNM Babits Mihály Emlékház meglátogatása után iskolánk tanára, Balázs Jeromos atya és G. Tóth Franciska irodalmi muzeológus a 11. évfolyamosoknak beszélgetést szerveztek iskolánkban *Irodalmi találkozás Trianon emléknapján* címmel, amely meghitt emlékezéssel zárult.

» **2024. június 20-án** Zillich Mihály testvér közreműködésével izgalmas, kitalálós programot szerveztünk a diákjainknak, ugyanis öt év után ismét visszatértünk a FRANKAKIRÁLY-VÁLASZTÁS hagyományához. A program a szigeti sporttelepünkön zajlott. Minden osztály három királyjelöltet indíthatott, akik ügyességi, fizikai, logikai és műveltségi próbákön méretesítették meg. A versenyt Szabó Benedek 11/B osztályos tanulóink nyerte meg, szeretettel gratulálunk!

» **2024. június 15-én** Forró Kamill

Tehetségprogram projekt napot szerveztünk az esztergomi és környékbeli szülőknek, diákoknak, amelynek helyszíne a szigeti sporttelepünk volt. A projekt nap keretében bemutakoztak a tehetségprogram foglalkozásai: foci, szertorna és bajvívás, minikoncert és színdarab, robotika és csillagász szakkör. Volt rajz szakköri kiállítás és az ezermester önképzőköri készült alkotásokból bemutató. A vacsora után néptáncal és tánc házzal zárult a rendezvény.

» **2024. június 16-án** került sor az 1954-ben és 1959-ben érettségizett öregdiákjaink köszöntésére. A 70. és 65. éves találkozóra érkezett öregdiákjainkat P. Komáromi Előd házfőnök, egyesületi elnök és Szánthó Gellért igazgatóköszöntötte. A szentmise után osztályfőnöki óra megtartására került sor a tanári könyvtárban, ahol öregdiákjaink beszámoltak eredményes, értékes életútjukról, munkásságukról, családjukról. A rendhagyó osztályfőnöki óra után az ünnepség közös ebéddel és kötetlen beszélgetésekkel zárult a diákebédelőben. Köszönjük öregdiákjainknak, hogy elfogadták meghívásunkat és megtisztelték jelenlétükkel! Isten áldja meg a 70 és 65 éve érettségizett osztályok még élő tagjait jó egészséggel, szellemi frissességgel, derűvel! Az elhunytak emlékét tisztelettel és kegyelettel őrizzük!

» A hálás öregdiákjaink mindig megbecsüléssel és szeretettel gondolnak vissza egykori prefektusukra és osztályfőnökökre, a jószágos Teofil atyára, ezért 2019-ben tiszteletük jeléül megalapították a „Páter Szita Teofil Népdalverseny-díjat.” Az osztályok közötti népdalverseny első helyezettjének járó díjat Teofil atya volt osztálya, az 1975-ben érettségizett „A” osztály nagyvonalú anyagi támogatásával kerül átadásra a 11/A osztálynak. A nyertes osztálynak szeretettel gratulálunk a szép teljesítményükhöz, az ő nevükben is hálásan köszönjük Teofil atya volt osztályának a támogatást!

» Nyugdíjba vonulásuk alkalmából szeretettel köszöntjük gazdasági irodában dolgozó kolléganőinket, Kóbor Miklósné Esztert és Hidasiné Erdei Szilviát. Eszter 2009. októbertől 1-től 2024. június 30-ig, Szilvia 1992. május 1-től 2024. június 30-ig dolgozott iskolánkban. Mindkettőjüknek sok örömet, vidám, tartalmas nyugdíjas éveket, jó egészséget kívánunk! Köszönjük a szolgálataikat, a jó Isten bőséges áldását kérjük további életükre!

÷ KÖSZÖNET

» Köszönetünket és hálánkat fejezzük ki névtelenséget kérő öregdiákunknak, aki iskolánk részére megküldte a családi hagyatékukból származó, válogatott imákat tartalmazó *Csodatévő Szent Antal, hallgass meg* című imafüzetet. A kisfüzetet minden diákunk és prefektus megkapta, a fennmaradó példányokat pedig öregdiákjaink számára elérhetővé tettük a Franka napon. Ballagó diákjaink a tarisznyájukban magukkal vitték ezt a szép kiadványt. Köszönjük öregdiákunk jószágát!

» Köszönjük Vörös János öregdiákunknak (2001/C) az iskola részére ajándékozott könyveket és társasjátékokat. Az ajándékokat jutalmazott diákjainknak osztottuk ki tanév végén.

Híradás a gimnáziumunkban folyó építkezésről

» Végéhez közeledik a gimnázium új épületszárnyának kivitelezése. Elkészültek a belső álmennyezetek, a tornatermi sporttechnológia, közlekedő és aula falburkolatok. Jelenleg a belsőépítészeti munkák, festés, melegburkolatok és sportparketta kivitelezése, bútorozás, asztalos munkák készülnek. A külső munkák készültsége 95%-os, a széleskörű sporttevékenységre lehetőséget adó új sportpályák és kondipark mellett az árkádok fa burkolatainak kivitelezése történik, a külső homlokzaton pedig az új, fedett-zárt földszinti parkolóba és belső udvarra vezető motoros kapu szerelése és burkolata készül. A munkálatok a nyári szünettől a meglévő épület egyes szakaszainak átalakításával és a vizesblokkok felújításával folytatódnak. Fotó: Laterex Építő Zrt.

÷ GRATULÁLUNK!

» A Szent István Társulat és a Stephanus Alapítvány kulturális díját idén Barsi Balázs ferences atya és Lackfi János költő, író vette át a XXXI. Szent István Könyvhét ünnepélyes megnyitóján május 13-án, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szent II. János Pál pápa dísztermében. A díjazottaknak szeretettel gratulálunk! Fotó: magyarkurir.hu

» 2024. június 15-én a Mátraverebély-szentkúti Nagyboldogasszony Bazilikában Berta Tibor püspök pappá szentelte

fr. Gács Botond Paszkál és fr. Kis Balázs Efrém ferences szerzeteseket. Köszönjük az újonnan felszentelt testvérek iskolánkban végzett korábbi szolgálatát! A jó Isten mindig segítse őket kegyelmeivel, adjon nekik erőt, lelkesedést és örömet hivatásuk teljesítéséhez.

» 2024. június 15-én az esztergomi bazilikában dr. Erdő Péter bíboros, prímás pappá szentelte Alpek Gergely öregdiákunkat (2015/B). Az esztergomi ferences templomban 2024. június 30-án a 9.30-as szentmise keretében került sor az újmisére. Június 22-én az egri főszékesegyházban Ternyák Csaba egri érsek pappá szentelte Gyarmati Valentin öregdiákunkat (2018/B). Június 22-én Kaposváron a Nagyboldogasszony-székesegyházban Varga László kaposvári püspök diákonussá szentelte Brunczvik Mátyás Péter öregdiákunkat (2018/B). Isten tegye teljessé a jót, amit megkezdett bennünk!

† Horváth János címzetes apát, címzetes kanonok, kállósejéni plébános, öregdiák (1972/A) 70. születésnapján, papságának 47. évében 2024. április 28-án elhunyt. Papi szolgálata alatt több templomot is épített, melyek közül a Nyírcsászáriban Szent Pio atya tiszteletére elsőként épített templom mindössze 144 nap alatt készült el. Erről annakidején Szent II. János Pál pápa is elismerően emlékezett. 2020-ban a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetését vehette át több évtizedes papi és közösségépítő szolgálata, valamint a rábízott templomok és kápolnák felújítása érdekében végzett munkája elismeréseként. Temetése 2024. május 2-án volt, a geszterédi temetőben helyezték örök nyugalomra. Isten adjon örök nyugalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjék békében!

† dr. Metzger Péter öregdiák (1975/B) 2024. április 5-én elhunyt. Temetése 2024. április 27-én volt, hamvait Budapesten, a Bakáts téri Assisi Szent Ferenc plébániatemplom altemplomában helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† Sárosy Dezső öregdiák (1961/R) 2024. április 21-én elhunyt. Temetése 2024. május 9-én volt, az óbudai temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† Reisz István öregdiák (1956/H) 2024. május 3-án elhunyt. Temetése 2024. június 13-án volt, a Gyöngyös Alsóvárosi Temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† Polgári András Fr. Máté OFM ferences szerzetes, életének 59., szerzetességének 31. évében 2024. május 27-én elhunyt. Máté testvér 1966. január 19-én született Budapesten. 26 évesen lépett a Kisebbségi Rendjébe, ahol 1993-ban első fogadalmat, majd hat évvel később örökfogadalmat tett. 1995-től tíz éven át a pasaréti rendházban élt, ahol teológiai tanulmányai mellett hamar bekapcsolódott a plébánia életébe hittan csoport-vezetőként. 1999-től hitoktató a Szent Angéla Iskolában, majd 2003-tól a szentendrei Ferences Gimnáziumban. Csaknem háromévtizedes hűséges szolgálatának betegsége vetett véget. 2022-ben a gyógyulás és egy új kezdet reményében költözött Esztergomba, ahol egészségi állapota eleinte javult, de az utóbbi hónapokban romlott és egyre több fájdalommal járt, amelyeket türelemmel viselt, míg nem május 27-én este, rendtársai látogatása után néhány órával, szentségekkel ellátva elhunyt. Temetése 2024. június 18-án volt, az Országúti Ferences Rendház kriptájába helyezték örök nyugalomra. Adj, Uram, örök nyugalmat neki!

† Herczeg Ferenc öregdiák (1956/H) 2023. augusztus 18-án elhunyt. Temetése 2023. augusztus 28-án volt, az adonyi temetőben helyezték örök nyugalomra.

HÍRSZERKESZTŐ: KEDVES ILONA

Balázs Botond Gábor (12/A)

Keresztút

- I. Hát elítéltek,
Pilátus átadott a népnek.
Legyen, Atyám, a te akaratod szerint.
- II. Vállamra veszem a világ keresztjét,
S az emberiségnek megbocsátom bűnét.
Oly fájdalmas így látnom most azt, ki régebben ünnepelt.
- III. S elesem az emberiség bűne miatt,
Senki se segít, követőm mind riadt.
Ostor csattog hátamon, de elviselem.
- IV. Óh, te, áldott, miattam szenvedő, édesanyám!
Simeon régen megjósolta ezt neked már.
S szemedben látom, ott van a fájdalom.
- V. S jött Simon, ki rólam nem hallott még,
Segített vinni, mint bűnös, keresztjét.
Majd felismerte kivoltom, s önszántából tette.
- VI. Újabb ember, ki segít rajtam-magán,
Veronika kendőjét adja nekem, s könny van arcán.
Arcom vérét beletörölöm, teljes lenyomatot hagyok ott.
- VII. Újra elesem, de bírom értetek,
Fölkelek, s példát mutatok nektek.
Bűnbocsánat az, mit ezzel adok.
- VIII. Az asszonyok sírnak rajtam,
Inkább magukon siránkozzanak, halljátok szavam:
Magatokat és gyermekeiteket sirassátok!
- IX. Még egy utolsó esés,
Ez a harminchárom év oly kevés.
A múltra gondolok... Óh, Anyám, mit élsz te át...
- X. Letépi ruháim,
Újra felszakadnak sebeim.
A teljes megszégényítés, amit most átélek.
- XI. Hallok a kalapács hangját, por van szememen,
Érzem, ahogy a szög végigmegy kezemen.
Uram, ahogy te akarsz.
- XII. S kimondom, hogy beteljesedett,
S kilehelem lelkem az emberiség bűné végett.
S elkezdek küzdeni a halállal.
- XIII. A keresztről levesznek,
S fájdalmas anyám ölébe fektetnek.
Testem pihen anyám ölében.
- XIV. Elgördül a kőszikla,
Testemet napvilágtól elzárja.
S várom, hogy visszatérhessek.

[K]

Kákonyi Asztrik

KORTÁRS GALÉRIA

PIRK LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

ŐRLÁNG CÍMŰ KIÁLLÍTÁSA

2024. JÚN. 11. - 2024. JÚL. 31.

HELYSZÍN:

Esztergom, Bottyán J. u. 10.

Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium és Kollégium